

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Pontani De Immanitate

Pontano, Giovanni Gioviano

[S.l.], 1519

De immanitate quae existit ex occupata patriae libertate

[urn:nbn:de:bsz:31-270824](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-270824)

De Immanitate.

Vides igitur. Id nusquam non deplangit Roterodamus, germanus Christianæ veritatis purissimæque religionis assertor, maxime autem in præfatione in epistolas Pauli ad Corinthios. Roterodam.

De immanitate: quæ existit ex occupata patriæ libertate.

Patria post deum

Sequitur aliud immanitatis genus maxime huic propinquum ac coniunctum. nam cum post deum patria secundum obtineat locum: quæ intestabilior: magisque violenta potest esse immanitatis species: quam occupata patria libertatem civibus suis eripere: tyrannidemque exercere: ac inter rapinas: exilia: grassationes: torturasque versari ac cædes continuas: parte alia vitam agere voluptariam: ut utroque vitæ genere belluas videre seque: illarumque inhærere vestigijs: rationabilis parte deprauata: ancillatum agere tum immundissimarum voluptatum: tum rabiosi impetus appetitionumque violentissimarum. Insectatus dicitur monstra Hercules pro tuenda libertate: aut restituenda ijs quibus fuisset adempta. quæ ob merita inter deos ipse consensu hominum relatus est. Timebat uxores Dionysius: ac maxime suspectas tum has habebat: tum etiam filias. adurebat sibi capillum candente carbone: dum omnis pavitat: dum nulli fidit: propter contaminatissimam cædibus: rapinisque conscientiam. Quid autem immanius: quam filias metuere: cum ex aduerso videamus feras ipsas: ad quas relicto homine hi ipsi rapiunt: pro

Hercules.

Dionysius
junior, qui
& Corinthii

tuendis catulis suis etiam in venatorum tela incur
 rere: proque illorum salute mortem quam euitare
 fuga possent: volentes oppetere. vt belluis ipsis
 appareant tum inferiores: tum etiam deteriores.
 Ciuilia illa tot & tanta Romanorum bella quid præ
 se aliud ferunt: quæ summam detestabilissimamque
 immanitatem. qua in re vel truculentissima exupe
 rauerint animalia. Quando enim aut leones: aut
 tigrides in aciem prodierunt aduersum se ipsas:
 coactis vndique ex Asia Europaque atque ex Africa
 præsijs: Quo fit vt in hoc ipso genere immani
 tatis: homines ipsis sint belluis superiores: facile
 que vincant eas ipsius quoque sensus. nedum ratio
 nis abusu: impotentissimaque appetitus exultatio
 ne ac dominatu. Itaque in hoc ipso scelorum ac ma
 lorum tumultu ac calamitate pater in filij: filius in
 patris viscera gladium adegit: mutuoque sese con
 fœdauerunt cruore: id quod nullis vnquam in prælijs
 præterquam ciuilibus contigisse legitur. vt iure excla
 mare liceat Terentianis verbis O cœlum: o terra:
 o maria Neptunia. Quid enim a sole spectari po
 tuit indignius: ipsisque ab cœlitibus: Verum in hoc
 ipso sceleratissimæ cupiditatis genere non ciues
 modo peccant: patriæque suæ occupatores: verum
 sanguinolentissime etiã cruentantur ij qui domi
 ni dicuntur regesue atque id genus potentatus alij:
 dum alius alium gladio aut veneno effert regnan
 di gratia. An non patrem hic ipsum: ille autem fra

Ciuilia bel
lr.Reges &
principes
immanes

De Immanitate.

Thebana
bella

Augustus
Cæsario

Mahometus

Amorathus

Lud. Gallo-
rum R.
Carolus Gal-
lorum R.

Lud. Dux
Mediolani

Tuneta

Dionysius
Corinthi

trem sustulit aut e cognatis aliquem: Defamata illa tantopere Thebana bella quid aliud decantant: quanquam miserabilem in modum: præterquam; fraternas acies: alternaque regna profanis decertata odijs: Augustus Cæsarium Cæsaris patris ex Cleopatra filium e medio sustulit: quo solus imperaret. Non multis nos ante annis Mahometus fratrem suum gladio confecit: quo solus ipse succederet Amoratho patri in Asiæ ac Græciæ imperio. Qua e successione imperium Constantinopolitanum funditus euersum est. Ludouicus Galliarum rex Caroli octauipater eius qui regnum Neapolitanum his ipsis vexauit annis in fratrem etiam suum grassatus est: atque haud multo post Ludouicus Maria in Galeatij fratris filium: quo ipse ducatu Mediolanensi liber ac solus potiretur. Paucissimis nuper mensibus apud Tuneta in Africa de regno ita decertatum est: ut fratres ipsi fratrumque ipsorum filij sese inuicem trucidauerint. Itaque regna ipsa: dominatus: imperia videntur allectamenta esse quædam ad postremam etiam immanitatem: sanguinisque cognati effusionem.

Dionysius. Iunior, qui expulsus regno Corinthi pueros literas & Musicam mercede docuit, De quo Anicula, quæ pro eo deos precabatur causam interrogata respondit, Cum plures vidisset in Syraculis tyrannos continua successione deteriores, ipsum præstare incolumem esse, ne & item deterior ei succedat. De Syculis Dionysijs passim scriptores. Adurebat sibi capillum. Alij scribunt quod ob suspicionem filias constrictas habuit.

Rapinis. Rapiebat aureas pateras e manibus diuorum simul
lachrorum, dicentis bona a dijs porrigentibus accipiendā.

Valerius. Valerius.

Contaminatissimam conscientiam. Quæ vna omnium **Conscientia**
res est efficacissima, a deo vt nulla tormenta melius prodant
maleficium q̄ conscientia, nullus carnifex seuerius puniat q̄
hæc. Vnde apud Satyricum surdo verberare cædit. Hanc sense
re Poetæ quum de diris & vlticibus furijs fabulantur. Rote
rodamus.

Iuuenalis

Seruius

Ciuitia. Seruius super hoc uersu. Ne pueri. in sexto connume **Octo bella**
rat a Cæsare tria, ab Augusto post Cæsarem defunctū quinq̄ **ciuitia**
q̄ bella ciuitia gesta, atq̄ ita Po. Ro. fecisse consuetudinem ci
uiliū bellorum.

Quid præ se aliud ferunt. Si legeris apud Erasmmum pa
cis querimoniam, & item explicationem adagij multorum li
teris celebrati. Dulce bellum inexpertis, statim videbis bellū
semel esse quendam oceanum omnium malorum quicquid us
q̄ est in rerum natura. **Bellum om
nium malo
rum ocea
nus.**

Erasmus.

Statius

Fraternas acies. Caput est Papinij in Thebaide. Historiā
si cupis ex Diodoro pete. Interpres hunc locum enarrans dicte
Poetam execrabilius sumpsisse contra naturam, quod ad præ
sentem Pontani tractationem attinet.

Apud Tuneta. Tunis oppidum verus adhuc nomen non **Tunis.**
amisit in linu Carthaginensi situm: Hic Sarraceni Regiā cons
stituere, quam nunc Sacratissimus & potentissimus Carolus
quintus Romanorum Cæsar, & Hispaniarum Rex, Christiā
norumq̄ Imperator designatus cum alijs plerisque regijs vrbī
bus Africæ habet tributariam.

Carolus, v.
Cesar. i. rex
Hispaniarū,
Archidux
Austriæ

In quo differant inter se cru
delitas & immanitas.

Quoniam autem magna quædā inesse vi
detur immanitati cum crudelitate cōmune
nitas: prætereundum non est: quibus in